

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА

*II Міжнародна науково-практична
конференція (заочна форма)
«Формування та перспективи розвитку
підприємницьких структур в рамках
інтеграції до європейського простору»*

Полтава 2019

УДК 330.15:334.723

ББК 65.291.5

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2019. – 715 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Галич О. А. – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії.

Калашник О.В. – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О.С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С.В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Дуже важливою для страхової компанії є проблема обміну інформацією між страховими компаніями, держструктурами та професійними об'єднаннями страховиків. Такий обмін життєво необхідний для запобігання фактам шахрайства з боку страхувальників і для поліпшення якості обслуговування клієнтів, особливо у разі ДТП. Без оперативної, правдивої, точної інформації страховикам дуже складно приймати ефективні рішення [2, с. 18]. Якість обміну інформацією можна поліпшити за допомогою впровадження технологій управління інформаційними потоками. Це допоможе страховикам координувати дії між собою, покращити між собою взаємовідносини для покращення ефективності діяльності.

Отже, вітчизняні компанії додержуючись даних порад зможуть забезпечити ефективний розвиток страхового ринку України, завдяки поліпшенню якості страхової послуги, проведенню новітніх видів страхування, створенню єдиної бази інформації, що допоможе завоювати довіру українців до страхування та почати страховикам виходити на світові ринки страхування.

Список використаних джерел:

1. Горбач, Л. М. Страхова справа: навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. [Текст] / Л. М. Горбач. – 2-е вид., випр. – К.: Кондор, 2015. – 252 с.
2. Фурман, В. М. Страховий ринок в Україні: проблеми становлення та стратегія розвитку: автореф. д-ра екон. наук / Фурман В. М. ; Держ. Установа «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». – К., 2016. – 36 с.
3. Звіт з ризик-менеджменту 2019 року [Електронний ресурс] : за даними Allianz Global Corporate & Specialty – Електронні дані – Режим доступу: <https://www.agcs.allianz.com/insights/white-papers-and-case-studies/allianz-risk-barometer-2019/>

Тетерюк Р.С.

здобувач вищої освіти 3 курсу, факультету економіки та менеджменту

Мороз С.Е.

к.п.н., доцент кафедри підприємництва і права

Полтавська державна аграрна академія,

м. Полтава, Україна

ОСНОВНІ АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Актуальність дослідження перспектив входження підприємств аграрного сектору України на ринок Європейського Союзу зумовлена стрімким розвитком і розширенням присутності вітчизняних виробників агропродовольчої продукції на світових ринках. Не зважаючи на складність та суперечливість євро інтеграційних процесів, науковці одностайні у тому, що вихід української аграрної продукції на зовнішні ринки є ознакою прогресивних змін у сільському господарстві.

Варто погодитися із тими науковцями, які вважають, що європейські орієнтири надають аграрному сектору відповідний вектор розвитку та відкривають нові можливості для відродження сільського господарства – створюють додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку в умовах глобалізації економіки [1].

Аграрна галузь здавна вважається одним із найперспективніших секторів української економіки та найпотужнішим джерелом надходжень до держбюджету. Так у 2018 році частка агропромислового комплексу у ВВП країни становила близько 17% або 340 млрд. грн. Більше 40% всього українського експорту, або близько \$ 15 млрд. (за 10 місяців 2018 р.), припало на продукцію сільгоспвиробництва, переважно – сировинну [2].

З кожним роком Україна поступово зміцнює позиції як світового експортера рослинництва. Але ставати сировинною базою для світу не варто. При існуючих тенденціях розвитку сільського господарства, залученні нової техніки, покращенні структури посівних площ, розбудовуючи майданчики для зберігання зерна, Україна може вийти на світовий ринок готової сільськогосподарської продукції. Зауважимо, що збільшуючи додану вартість на кожному етапі переробки зернових в середині країни можна не лише збільшити надходження до бюджету країни, але й активізувати відродження переробної галузі.

Як показав аналіз, у 2018 році порівняно з 2017 роком зовнішньоторговельний оборот товарами агропромислового комплексу між Україною та країнами ЄС збільшився на 11,4% і досяг понад 9 млрд. дол. США, з яких 6,3 млрд. дол. США припадає на український аграрний експорт. Як бачимо, нарощування обсягів виробництва аграрної продукції забезпечило зростання обсягів експорту (табл. 1).

Таблиця 1 – Експорт зерна у 2018/2019 МР (млн. тонн)

Культура	Станом на 18.12.2018	Станом на 18.12.2017
Пшениця (+ борошно у перерахунку на зерно)	10,2	11,1
Ячмінь	3,1	3,8
Кукурудза	7,5	4,4
Інші зернові	0,4	0,06
Всього зернових (+ борошно у перерахунку на зерно)	21,0	19,3
Прогноз експорту на 2018/2019	47,2	Факт 2017/2018 39,9

У першому півріччі 2018/2019 маркетингового періоду обсяги експорту українського зерна перевищили показники попереднього сезону. За оперативними даними митної статистики, у липні-грудні 2018/2019 МР загальний обсяг експорту зерна і продуктів його переробки (у зерновому еквіваленті) склав 23,3 млн. тонн, що на 9,8% більше, ніж в аналогічному

періоді минулого року, зокрема: пшениці вивезено 10,7 млн. тонн (на 8,1% менше), ячменю – 3,2 млн. тонн (на 18% менше), кукурудзи – 9,3 млн. тонн (в 1,7 рази більше) [3].

Основними покупцями українського зерна з початку маркетингового сезону залишаються країни Азії, Африки, а також Євросоюзу: пшениці – Індонезія, Єгипет, Філіппіни; ячменю – Саудівська Аравія, Лівія; кукурудзи – Китай, Нідерланди, Іспанія.

Як зазначає заступник міністра аграрної політики і продовольства та з питань європейської інтеграції [4], український експорт продукції агропромислового комплексу у країни ЄС продовжує демонструвати щорічне зростання. Так, у 2016 році він становив трохи більше 4 млрд. дол. США, у 2017 році – 5,8 млрд. дол. США, а за результатами 2018 року перевищив 6,3 млрд. дол. США. Така динаміка, на думку посадовця, чітко демонструє успішність реалізації Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС [5] в сфері агропромислового комплексу.

Однак, аналіз статистичних даних та результатів аналітичних розвідок фахівців аграрної галузі доводить, що існує негативна тенденція українського експорту, а саме – його чітко виражена сировинна спрямованість. Сьогодні, на наш погляд, саме на вирішенні цієї проблеми мають бути зосереджені зусилля українського уряду.

Зокрема, можна підійти до реструктуризації експорту агропродовольчої продукції, розгорнувши потужності переробки сільськогосподарської продукції за межами України, залучивши іноземних інвесторів. Тобто створювати переробні підприємства у країнах-імпортерах вітчизняної продукції і вже за кордоном виготовляти готовий продукт. На нашу думку, такими діями будуть створені валютні потоки, які можна обкласти мінімальними податками на користь держави шляхом збільшення ефективності та продуктивності роботи сільськогосподарських підприємств – резидентів. При цьому резиденти повинні спрямувати зусилля на створення екологічного та органічного Українського Бренда продукції із подальшою перспективою експорту конкурентоздатної готової продукції у різні країни світу.

Список використаної літератури

1. Сіренко Н. М. Нова роль сільського господарства в економічному розвитку країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.btsau.kiev.ua> – Назва з екрана.
2. Експортний агроатлас України за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://agropolit.com/infographics/view/87>. – Назва з екрана.
3. Баланси попиту і пропозиції основних видів продовольчих ресурсів станом на 01.01.2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uga.ua/balances/balansi-popitu-propozitsiyi-osnovnih-vidiv-prodovolchih-resursiv-stanom-na-01-01-2019/>. – Назва з екрана.

4. Підсумки роботи аграрної галузі у 2018 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/uk/node/26663>.

5. Угода про асоціацію між Україною та ЄС [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eu-ua.org/tekst-uhody-pro-asotsiatsiiu>. – Назва з екрана.

Товста С.П.

Адвокат, ст.викладач кафедри правознавства

Полтавський інститут економіки і права

Університет «Україна» м. Полтава, Україна

ОСВІТА ТА ОСВІТНІЙ КАПІТАЛ ЯК СКЛАДОВА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Концепція людського капіталу, запроваджена в науковий обіг у 1960-х роках американськими економістами Т.Шульцем і Г.Беккером, відразу привернула увагу світової наукової спільноти і набула поширення та розвитку у працях зарубіжних та вітчизняних дослідників.

Наразі людський капітал розглядається як визначальний фактор не лише економічного постіндустріального розвитку, але й накопичення соціального капіталу суспільств, що, своєю чергою, позитивно впливає на людський розвиток. Теорія людського капіталу перебуває у стані подальшого розвитку і конкретизації в межах різних наукових дисциплін. Вирізняються складові людського капіталу, рівні (форми) його існування, опрацьовується структура, з'ясовуються зв'язки і залежності з іншими формами капіталу – зокрема, культурним, соціальним, символічним.

Особливий інтерес виявили до людського капіталу дослідники постсоціалістичних країн, вивчаючи трансформаційні процеси, які в них відбуваються. Зокрема, досліджувалися соціальні групи, які мали виграти від ринкових реформ «шляхом експлуатації індивідуальних активів», «умінь і навичок за ринкової системи» – тобто йшлося власне про середній клас і його людський капітал. З'ясування нинішнього стану та умов функціонування людського капіталу середнього класу в Україні дозволяє окреслити певні проблеми і тенденції його відтворення, в т.ч. розширеного, а отже – і перспективи якісного та кількісного розвитку українського середнього класу.

Отже, до складових людського капіталу в цьому дослідженні віднесені: освіта (освітній капітал); здоров'я; професійна і фізична (географічна) мобільність; особистісні психологічні якості (інтернальність, готовність до змін) і загальний психологічний стан (задоволеність своїм соціальним статусом, своїм життям і його окремими аспектами), а також культурний капітал (ціннісно-нормативна система). З використанням емпіричної бази дослідження окреслюються умови функціонування і відтворення людського капіталу, які великою мірою впливають на формування життєвих цінностей і реалізацію життєвих стратегій українського середнього класу.

Як видно з наведеного вище, у визначеннях людського капіталу та його структури, як правило, освіта, знання, професійні компетенції і навички